

РЕШЕНИЕ

№ 84

гр. Т., 22.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – Т. в публично заседание на единадесети юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: МАРИАНА Н. ИВАНОВА
Членове: МИЛЕН ИВ. СТОЙЧЕВ
БИСЕРА Б. МАКСИМОВА

при участието на секретаря ЛЕНА П. ДИМИТРОВА
като разглежда докладваното от МАРИАНА Н. ИВАНОВА Въззивно гражданско дело № 20223500500149 по описа за 2022 година

Производството е по чл.258 и сл.от ГПК.

В.гр.д.№ 149/2022 година е образувано по въззивна жалба на ответника Висш съдебен съвет, гр. С. и по въззивна жалба на Окръжен съд – Ш.- трето лице-помагач на ответника, срещу решение № 126/23.03.2022 г., постановено по гр.д. № 1110/2021 г. по описа на Районен съд - Т..

С обжалваното решение първоинстанционният съд е осъдил Висш съдебен съвет, гр. С. да заплати на С. СТ. Б. ЕГН ***** от гр. Ш., ул. "П.СЛ."..., сумата 1 000 лв., представляваща обезщетение за причинените на 06.02.2020 г. неимуществени вреди, предявена като частичен иск от 3 000 лв., ведно със законната лихва от 06.02.2020 г., на осн. чл.49 от ЗЗД, както и сумата 354.07 лв.- направените по делото разноски.

С решението е постановено е, че същото има установително действие в отношенията между Окръжен съд - Ш. и С. СТ. Б. от гр. Ш., а мотивите към решението са задължителни за Окръжен съд - Ш. в отношенията му с Висш съдебен съвет С., на основание чл. 223 от ГПК.

В депозираната от ответника ВСС въззивна жалба се счита, че първоинстанционното решение е неправилно, поради нарушение на материалния закон (по приложението на чл. 49 от ЗЗД във връзка с чл. 45 от ЗЗД, както и по чл. 52 и чл. 51, ал. 2 от

33Д), постановено при съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необосновано, поради което моли за отмяната му и за постановяване на ново решение, с което да бъдат „ОТХВЪРЛЕНИ ИЗЦЯЛО предявените от С. Ст. Б. срещу ВСС обективно съединени искове“, при условията на евентуалност - да намали размера на обезщетението, дължимо на основание чл. 49, във връзка с чл. 45 от 33Д, както и допълнително да го редуцира на осн. чл. 51, ал. 2 от 33Д. Претендират се разноски, в т.ч. и юриск.възнаграждение. Съображенията са:

-съдът не е обсъдил въведените в писмения отговор на ответника съображения и доводи, не е анализирал тяхната връзка със събраните по делото писмени и гласни доказателства, неправилно е интерпретирал показанията на разпитаните свидетели, посочени от третото лице-помагач – ОС - Ш., както в частта относно поддържането и почистването на пространството в подхода към съдебната палата, така и по отношение на механизма на увреждането. В мотивите на решението съдът, едностранчиво и необективно, е придал тежест на едни обстоятелства за сметка на други, напълно е игнорирал значението и тежестта на доказателствата, въпреки че с доклада си по чл. 146 от ГПК правилно е указал доказателствената тежест за страните;

-решението е постановено при липса на доказателства за непозволено увреждане, съответно при недоказани елементи от фактическия състав на чл. 49. във връзка с чл. 45 от 33Д, ангажирайки отговорността на ВСС за репарирание претърпените от ищцата неимуществени вреди от злополуката, станала на 06.02.2020 г. Позовавайки се на ППВС 9/1966 г. и ППВС 7/29.12.1958 г. относно защитата на отговорното по чл. 49 33Д юридическо лице; в тази насока излага оплаквания, че решаващият съд не е обсъдил и не е взел под внимание показанията на св. Г. Т., касаещи както самото почистване пред сградата, така и предприятия от ищцата начин на преминаване през рампата за хора с увреждания, въз основа на които показания, според въззивника, може да се направи обоснован извод, че задължението на третото лице помагач - ОС – Ш. по поддържане и почистване е било изпълнено и съответно не са налице основанията за ангажиране отговорността на ответника по чл. 49 във вр. с чл. 45 33Д. Първоинстанционният съд, в противоречие с чл. 12 и чл. 235 ГПК не е обсъдил доказателствата, достоверността на част от свидетелските показания, с оглед логическите правила и житейската логика, допускайки нарушение и на чл. 172 от ГПК.

-неправилно, в нарушение на чл. 52 33Д и принципа на справедливост съдът е приел, че „исковата претенция за неимуществени вреди е основателна и доказана за сумата в размер на 3 000 лв. и е отхвърлил иска за горницата над 7 000 лв., като с решението си е присъдил сума в размер 1 000 лв. - предявен като частичен иск, като се излагат подробни съображения в тази насока.

-неправилно съдът не е приложил нормата на чл. 51, ал. 2 от 33Д, несъобразявайки т. 7 от ППВС № 17/1963 г., предвид поведението на ищцата, след като от събраните по делото доказателства е установено категорично, че вредите не биха настъпили или биха били в по-малък обем, ако ищцата не е избрала да премине през процесния участък – оценявайки

преминаването на ищцата през рампата като липса на дължима грижа към собствената ѝ сигурност.

В срока по чл. 263 ГПК е постъпил писмен отговор от С.Б. със становище за неоснователност на жалбата. Изложени са подробни доводи за пралинсот и обосноваване на решението, за обсъждане на всички доказателства и анализ на същите в контекста на повдигнатия спор, считайки, че съдът не е допуснал твърдяното в жалбата нарушение, тъй като е изложил мотиви, в които са посочени исканията и възраженията на страните, преценката на доказателствата, фактическите констатации и правните изводи на съда. Изложени са и съображения по въведените с въззивната жалба възражения, че ВСС не е носител на спорното материално право и че исковите претенции са неоснователни и недоказани, като въззиваемата е анализира събраните писмени и гласни доказателства, акцентирайки на установено от показанията на св. Йо. и св. Г. Т., както и на извършената след инцидента (06.02.2020г.), през лятото на 2021 г., подмяната на въпросните две гланцирани гранитни плочи с тактилни; изложени са доводи, че в случая небезопасената част е част от сградата на Съдебна палата и изграждането, ремонтът и поддържането се осъществяват от собственика ѝ и/или лицето, на което е предоставено управлението, което е следвало да осигури обезопасяването на същата – и тъй като това не е сторено е налице противоправно деяние. Без означение за наличие на хлъзгав участък, което да ѝ позволи да възприеме и избегне опасността, допуснати нарушения на предписани и общоприети правила при ползването на вещта, отговорността възниква за съответното лице. Възражава относно оплакванията в жалбата за съпричиняване на вредоносния резултат от нейна страна; сочи, че направената в жалбата интерпретация на отговорите ѝ на зададените ѝ въпроси по реда на чл. 176 ГПК е некоректна.

В депозираната от третото лице-помагач на ответника – ОС – Ш. въззивна жалба се сочи, че обжалваното решение е неправилно, постановено при неправилен и едностранчив анализ на установените по делото факти, поради което моли отмяната му и отхвърляне на предявените в условията на евентуалност икове, като неоснователни и недоказани; евентуално - ако съдът приеме, че е налице причинно-следствена връзка между недостатъчно почистената рампа и падането на ищцата, претенцията за неимуществени вреди да бъде намалена до справедлив размер, съобразно т. 7 от ППВС № 17/1963 г. Претендира разноски, вкл. адв. възнаграждение. Съображенията са:

-установено е по категоричен начин, че не е налице противоправно деяние, което да е довело до настъпила за ищцата вреда – съдът напълно е игнорирал установените по делото обстоятелства, а именно: в посочения ден е имало обилен снеговалеж, като към момента на преминаването на ищцата – между 12.00-12.30 ч. е било почистено площадното пространство пред съдебната палата и е било осигурено безопасно влизане в сградата през централното стълбище. За хората със затруднение в предвижването е налично устройство-стълбищен робот, с което може да се осигури влизането им в сградата и същото може да се използва през централните стълбища, и не е необходимо при снеговалеж да се използва рампата за хора с увреждания, по която е минала ищцата. Твърдението ѝ, че се е

подхлъзнала на двете плочки, намиращи се непосредствено преди рампата не е доказано, тъй като на самото падане няма присъстващи свидетели, няма доказателства в коя част на рампата е станало падането, както и поради какви причини е станало това, както и защо ищцата не е използвала монтирания парапет, за да се придържа към него. Решението за избор на минаване е изцяло в риск на ищцата за собствената ѝ безопасност, което не следва да се вменява като отговорност на длъжностни лица, на които е поверено стопанисването на сградата. С действията си ищцата сама е допринесла за настъпилия вредоносен резултат; посочената рампа представлява подход към сградата на съдебната палата, като е позиционирана странично от централния вход, но същата не е основен подстъп към сградата.

-не е налице приетата от РСТ причинно-следствена връзка между настъпилия вредоносен резултат и състоянието на двете посочени плочки, тъй като вината за инцидента е изцяло на ищцата. Обжалваният съдебен акт е постановен при едностранчив и необективен анализ на събраните по делото доказателства, като съдът е кредитирал единствено гласните доказателства, събрани при разпита на свидетелите, посочени от страна на ищцата - съпругът ѝ Б., свид. Г.- техен семеен приятел и свид. Йо. - служител от РС-Ш.. С оглед на близките им отношения с ищцата и предвид, че не са свидетели на инцидента, същите са предубедени и имат за цел да обслужат тезата за наличието на продължително усложнение на здравословното състояние на ищцата, като тези техни показания не се подкрепят от събраните по делото писмени доказателства.

-присъденият размер на обезщетение за неимуществени вреди - частичен искра 1000 лв. от общ 3000 лв. е силно завишен, като не са отчетени липсата на доказателства за усложнения с увредената ръка за повече от 14 дни, както и основния принос на ищцата за станалия инцидент.

В подадения в срока по чл. 263 ГПК отговор ищцата е заявила становище за неоснователност на въззивната жалба, с искане за потвърждаване на решението, с изложени подробни съображения, че обжалваното решение е правилно, постановено в съответствие на установените по делото факти и е обосновано, съдът е обсъдил всички доказателства, анализирал е същите в контекста на повдигнатия пред него спор, не е допуснал твърдяното в жалбата нарушение, тъй като е изложил мотиви, в които са посочени исканията и възраженията на страните, преценката на доказателствата, фактическите констатации и правните изводи на съда. Изложени са съображения по въведените с въззивната жалба възражения, че ВСС не е носител на спорното материално право и че исковите претенции били неоснователни и доказани, като въззиваемата е анализира събраните писмени и гласни доказателства като изложените доводи (посочени по-горе в мотивите на настоящото определение) се повтарят в отговорите ѝ по двете жалби.

В с.з. се явява само въззиваемата, поддържа отговорите си по двете жалби. Въззивниците, редовно призовани, не изпращат представител, представили са писмени бележки-становища.

По допустимостта на двете жалби съдът се е произнесъл с определението си по чл.

Решението е валидно и допустимо.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, в съответствие с правомощията си по чл. 269 ГПК, съдът съобрази следното:

Предявената искова претенция е обоснована с твърденията на ищцата, че като собственик на сградата, предоставена за оперативно управление на ОС- Ш., Висш съдебен съвет не я е поддържал, респ. не е упражнен контрол от лицето, на което е възложено управлението на сградата и поддържането ѝ в изправност и в състояние, годно за ползване, довело до инцидента, претърпян от ищцата на 06.02.2020 г., когато, влизайки в съдебната сграда, през рампата за хора с увреждания, стъпвайки в началото ѝ, внезапно се подхлъзнала и паднала, инстинктивно подлагайки ръка, изпитала неописуема болка в областта на китката на лявата ръка, ударила и левия си крак, като след консултация с ортопед ѝ е поставена ортеза и предписан прием на обезболяващи, предвид установеното от образното изследване „счупване на долния край на лъчевата кост“. В резултат на инцидента претърпяла неимуществени вреди, изразяващи се в болки, неудобства и невъзможност да се грижи за семейството си, преустановила спортните си занимания, счупването затруднило осъществяването на адвокатските ѝ задължения, като този дискомфорт и притеснения повлияли силно на психиката ѝ- станала изключително нервна и напрегната и тези свои страдания оценява на 7 000 лв., като предявява частичен иск в размер 1 000 лв. срещу ответника ВСС, по чл. 49 от ЗЗД, а в условията на евентуалност – ако се установи, че увреждането и претърпените вреди са настъпили поради свойствата на самата вещ, без виновно поведение при ползването ѝ или че не съществува техническа възможност за пълното обезопасяване на вещта, моли отговорността на ответника да се ангажира на осн.чл. 50 от ЗЗД.

В депозирания в срока по чл. 131 от ГПК отговор ответникът е заявил становище за допустимост, но неоснователност на предявените искове, със следните възражения и доводи: 1. По главния иск по чл. 49 от ЗЗД с доводи, че поддръжката на Съдебна палата- Ш. и теренът, върху който същата е построена, е възложено на административния ръководител на ОС-Ш., като собственикът, респ. лицата, на които е възложено стопанисването на вещта, не са извършили незаконосъобразни действия, довели до увреждането, излага подробни теоретични постановки на института на чл. 49 от ЗЗД, с позоваване на ППВС № 7/29.12.1958 г., като счита, че не са осъществени елементите на безвиновната гаранционно-обезпечителна отговорност, съгласно чл. 49 ЗЗД; въвел е възражение за съпричиняване от страна на ищцата, изразяващо се в поведение от нейна страна, довело до вредоносния резултат. Във връзка с възраженията си е поискал привличане на ОС - Ш. като помагач; 2. По отношение на предявения при евентуалност иск по чл. 50 от ЗЗД – възражава, че настоящият случай не може да се подведе под хипотезата на увреждане от вещ по смисъла на сочената разпоредба, за което е характерно, че настъпва от проява на вещта, на нейните особености, свойства и качества, без да се въздейства върху самата вещ по начин, че да се

използват особеностите ѝ, водещи до увреждането (решение на ВКС по гр.д. № 4659/2007 г., III г.о.), обуславящо неоснователност и на този иск.

Третото лице помагач - Окръжен съд Ш., с отговора си е заявило становище за допустимост, но неоснователност на предявените иски, излагайки подробни съображения, че не е налице бездействие от негова страна, и по конкретно на Административния му ръководител, на когото е възложено стопанисването на сградата, във връзка с обезопасяване на посочения участък, като се позовава на издадена Заповед РД-07 №46/05.06.2017 г., с която председателят на съда е възложил на Управителя на съдебни сгради в ШОС да организира и изготвя график на чистачите за почистване в и около съдебната палата, действала и към момента на инцидента с ищцата. Твърди, че на 06.02.2020 г. е била почистена голяма част от площадното пространство пред съдебната палата, осигурено е безопасно преминаване през него и влизане в сградата на съда, поради което не е осъществен фактическият състав на отговорността по чл. 49 от ЗЗД - липсва противоправно деяние, довело до настъпилата вреда за ищцата. Преминаването на ищцата през друго място, непочистено от снежна покривка, и то при продължаващ снеговалеж, е изцяло на неин риск за собствената ѝ безопасност, което не следва да се вменява като отговорност на длъжностни лица, на които е поверено стопанисването на сградата, обуславящо неоснователност на главния иск. Възражение за прекомерност и съпричиняване от ищцата, която, ако е преминала по почиствения участък на площадното пространство, не би претърпяла уврежданията. Оспорва и евентуалния иск по чл.50 от ЗЗД, с възражение, че вещите - плочките в началото на рампата за инвалиди, за които ищцата твърди, че са причинили вредата, не притежават свойства, които биха довели до уврежданията ѝ.

Съотнесено към изискването за кумулативно наличие на елементите от фактическият състав на чл. 49 ЗЗД, каквато квалификация е дал първоинстанционният съд, при правилно отчитане и съобразяване на изложените в исковата молба факти, обстоятелства и петитум, предмет на изследване и установяване/доказване в процеса са следните обстоятелства/предпоставки: 1. вреди, причинени на пострадалия; 2. вредите да са причинени от лице, на което отговорният по чл. 49 от ЗЗД е възложил някаква работа; 3. Вредите да са причинени при или по повод изпълнението на тази работа и 4. Натовареното с работата лице да има вина за причинените вреди /Постановление № 7/29.12.1958 г. на Пленума на ВС/. Както ВС е посочил в цитираното постановление отговорността по чл. 49 от ЗЗД е за чужди виновни действия и нейната функция е да обезпечи по-сигурното, лесно и бързо обезщетяване на пострадалия.

По фактите:

Безспорно установен е фактът, че на 06.02.2020 г. ищцата е претърпяла инцидент пред сградата на Съдебна палата гр. Ш., преминавайки през рампата за лица с увреждания, вследствие на което се подхлъзва, пада и получава „счупване на лъчевата кост на лявата предраменница в долната ѝ трета, в областта на гривнената става“, установено от извършеното образно изследване и резултата от него (л. 6 от гр.д. № 436/21 г. на ОС-Ш., изпратено на осн.чл. 23 от ГПК за разглеждане на РС-Т.), както и от заключението на

приетата по делото СМЕ. Другите факти, по които няма спор: двете плочки, които са били поставени в основата на рампата, към момента на инцидента са били с хлъзгава повърхност, която създава опасност от падане, особено при мокро, влажно време и при снеговалеж. Тези плочки са били част от проект за обновяване на площадното пространство, осъществен от Община Ш., като Окръжен съд - Ш. няма отношение към възлагането и изпълнението на този проект, но е заплатил съответна цена за тази част от ремонта. Към настоящия момент тези две плочки са подменени (2021 г.), с други, които отговарят на изискванията за безопасност.

За изясняване на останалите релевантни обстоятелства пред РС са допуснати и събрани писмени, гласни доказателства и съдебно-медицинска експертиза (СМЕ).

От писмените медицински доказателства и СМЕ, неоспорена от страните, приемаща се и от настоящия състав като компетентна и обоснована, предвид и разясненията, дадени от вещото лице в с.з. пред РСТ, се установява, че при падането на 06.02.2020 г. ищцата е получила: Счупване на лъчевата кост на лявата предраменница в долната ѝ трета в областта на гривнената става, което счупване ѝ причинило трайно затрудняване движението на лявата ръка със срок на възстановяване около 3.5 – 4.5 месеца, след който се предполага, че функцията е възстановена, може и не в пълен обем, но около 80-90%, към настоящия момент тази функция е възстановена. Счупването на лъчевата кост е получено при падане върху терена и подпиране върху дланта, при което тежестта на тялото въздейства върху долния край на лъчевата кост. Обездвижена на следващия ден с мека мобилизация- ортеза. Ищцата е претърпяла силни болки и страдания в резултат на счупването, продължили около 30 дни (определени от в.л. като „остър период“), след който остър период интензитетът им е намалявал по време на лечението и възстановяването, болките постепенно ще изчезнат , но за продължителен период след това пострадалата ще има болки в областта на счупването при студено и влажно време и при по-тежък физически труд. В този 30-дневен период трайно е била нарушена двигателната функция на лявата ръка. Усложнения не са настъпили, след периода на възстановяването ищцата може да упражнява професията си, травмата няма да бъде препятствие в тази насока, счупването и затруднените движения на лявата ръка ще създават на ищцата затруднения най-вече в битовата сфера. В с.з. вещото лице е пояснило, оОт о

От показанията на св. Б. (съпруг на ищцата), се установява, че непосредствено след инцидента, завер ищцата на лекар, където било установено, че лявата ѝ ръка е счупена, подула се в областта на счупването, поради което тя не можела да я движи. Ръката била обездвижена, с поставена ортеза, продължило 45 дни – период, в който ищцата изпитвала силни болки, не можела да се обслужва, не можела да се грижи за малкото им дете и домакинството, което наложило голямата им дъщеря да се прибере от С., за да им помага, като се грижи и за майка си, и за семейството. Ищцата преустановила всичките си занимания, не можела и да работи. Първите дни се чувствала много зле, изпитвала силни болки, което наложило да приема болкоуспокояващи. Болките в областта на счупването продължили около шест месеца, не можела да спи, не можела да си почива. Преди

инцидента била много активна, занимавала се със спорт, народни танци, но поради инцидента преустановила тези занимания, тъй като лекарите я посъветвали да не натоварва ръката. Всичко това се отразило много зле и на психическото ѝ състояние. Отчитайки родството на свидетеля с ищцата, съгласно разпоредбата на чл. 172 ГПК, съдът кредитира показанията му, като логични, последователни и безпротиворечиви, кореспондиращи с писмените доказателства по делото и заключението на СМЕ (предвид и поясненията на в.лице в с.з.), а и като такива, дадени от лице, което ежедневно е било до ищцата и има преки, непосредствени впечатления за последиците от увреждането и отражението им върху ищцата, нейното здравословно и психическо състояние. Гласни или други доказателства, които да оборват тези свидетелски показания, няма.

Във връзка с установяване начина и точното място на получаване на травмата/на падането са събрани гласни доказателства, ангажирани от страните по делото, като от показанията на св. Йо. (съдебен секретар в РС-Ш.), очевидец на инцидента, се установява, че същият се е случил на 06.02.2020 г. - в обедната почивка, излизайки от сградата на съда, свидетелката видяла ищцата, която вървяла срещу рампата за инвалиди посока съда. Свидетелката видяла Б. в началото на долния край на рампата, погледнала към краката си, защото валиял сняг, и в следващия миг, вдигайки поглед, видяла ищцата паднала, в началото на рампата. Падането станало върху „хлъзгавите плочки“ в началото на рампата. Докато стигне до нея, ищцата се изправила като на предложението на свидетелката за помощ, заявила, че изпитва силни болки в лявата ръка.

От показанията на св. Йо., св. Б., както и от метеорологичната справка от НИМХ, филиал В., ХМО - Ш. (л. 45 от гр.д. № 1110/21 г. РСТ) се установява, че на 06.02.2020 г. е имало валеж от сняг и снежна покривка, покриваща изцяло видимата земна повърхност, около 7 см.

От показанията на св. Г. (упражнявала надзор по проекта за ремонт на пространството пред сградата на Съдебната палата през 2018-19 г.) и св. Т. (Управител „Съдебна сграда“ към Окръжен съд-Ш.) се установява, че пространството пред сградата на съда е било ремонтирано през 2018-2019 година, като в основата на рампата, където се е случил инцидента с ищцата, са били поставени две плочки с размери около 30 см. ширина/60 см. Дължина – плочките били с гланцово покритие и били подменени в следствие през 2001 г. В показанията си св. Г.Т. подробно е обяснила организацията и начина на поддържане и почистване, в изпълнение Заповед РД-07 № 46/05.06.2017 г. на адм.ръководител-председател на ОС-Ш. (л. 16 от гр.д. № 1110/21) на рампата и стъпалата пред сградата, както и на пространството пред самата сграда на съда, през която освен влизащи/излизащи от съдебната палата минават и други граждани. Приоритетно се почиства централния вход на съдебната палата и описаната от свидетелката ивица за пешеходно преминаване между двете улици, като се цели да има един участък от около метър ширина, който в рамките на 50 м да бъде разчистен, за да може да се минава спокойно, при силно залесяване и ледени висулки – се опъват ленти, с указание да не се минава в близост до палатата, за осигуряване безопасността на минаващите, тъй като през ремонта 2009 г. е

поставен ламаринен покрив на сградата, по който понякога се пързаят снежни. В деня на инцидента, поради снеговалежа, за да се осигури достъп до сградата, били почистени стъпалата пред централния вход и пространството пред тях. Рампата не е била почистена, не са поставени табели, които да обозначават, че има опасност от падане, не е била обозначена и по друг начин тази опасност (в тази насока са и показанията на св. Й.). Размерите на плочките (въпросните две плочки), позволявали да бъдат прескочени, и по този начин да се избегне опасността (св. Т.). Самите плочки са преди наклона на рампата, като самата им глазура била по-различна от тези нагоре по естакадата и били хлъзгави, на друго място пред сградата на съдебната палата нямало поставени такива плочки. След инцидента с ищцата, върху плочките е поставена стелка (св. Г.).

От показанията на св. Б. и св. Г. се установява, че входът на адвокатския офис на ищцата е най-близо до въпросната рампа за инвалиди, рампата ѝ се пада най-краткият маршрут, защото „като излезе от офиса си, пресича улицата и се качва по рампата и е в съда“ (св. Б.).

От показанията на св. Йо. и св. Г.Т., предвид и обясненията на втората свидетелка по представената ѝ в о.с.з. от 10.01.2021 г. скица на сградата на ОС- Ш., находяща се на л. 30-31 по гр.д. № 436/21 г. на РС-Ш., се установява, че централният вход на съдебната палата в гр. Ш. е разделен на три потока: служебен вход, вход за граждани и изход, които са на едно ниво, като влизайки в сградата на съда има стъпала, подходът към тях е приблизително 10 метра. Изградената в периода 2007- 2009 г. рампа за инвалиди западно откъм централния вход и е успоредна на северната фасада на сградата на съда, перпендикулярно на стъпалата. През главния вход на сградата има изчистен и безопасен коридор към сградата през зимно време, когато има снеговалеж. При непочистена рампа за хора с увреждания е осигурена възможност със стълбищен робот да се придвижат към централните стъпала. По принцип рампата се почиства и през зимата, но проблемът е, че фасадата е северна, неприятните ветрове в града, ориентирани от запад, правят подледяване, в близост с рампата има водосточна тръба, от която, при топене, водата се стича долу, освен това рампата е наклонена и не се ползва, тъй като е опасна (св. Г. Т.).

От показанията на св. Т. се установява и обстоятелството, че при ремонта, поради начупване/разрушаване на крайните две плочи на рамата (на мястото на инцидента), същите били заменени с нови гранитни плочи 30/60 см. В показанията си св. Т. пояснява, че макар гранита да е възможно най-подходящия материал за открити пространства, тези две плочи били „малко по-гланцирани“, което я притеснило, но не била уведомена от фирмата, извършила монтажа им, че по някакъв начин тези плочи не отговарят на нормативните изисквания. В показанията си св. Г. - лицето, осъществяващо надзор върху ремонтните дейности, е заявила, че тези две плочи били като останалите от рампата.

Безспорно е установен и фактът на смяната на тези две плочи през лятото на 2021 г., когато, съгласно показанията на св. Т., е извършен текущ ремонт на цялостната настилка на северния ход на Съдебната палата и е направено пренареждане на плочите и „тъй като има промяна на Наредбата за достъпна среда в началото на рампите трябва да има тактилни

плочи“, при извършения ремонт и тези плочи са сменени със съответните на нормативните изисквания.

От представените с отговора на ответника и присъединени към доказателствения материал писмени доказателства: заверени преписи от Акт № 2236 от 25.09.2009 г. за публична държавна собственост за поземлен имот с площ от 2 341 кв.м, Сграда /Съдебна палата/ със застроена площ 940 кв.м, с подробно описание в т. 3; скица на поземлен имот № 6289/10.08.2009 г., скица на сграда № 6999 и скица на сграда № 6970, и трите издадени от СГКК гр. Ш., както и извлечение от пълен стенографски запис от протокол протокол № 9 от заседанието на Пленума на ВСС, проведено на 09.03.2017 г., се установява, че с решение по т. 35, раздел VI, т. 2, на основание чл. 130а, ал. 2, т. 6 от Конституцията на РБ, чл. 387 и чл. 388, ал. 1 от ЗСВ, във връзка с § 83, ал. 1 от ПЗР към ЗИД на ЗСВ, на административния ръководител - председател на Окръжен съд - Ш., е възложено стопанисването на предоставения за управление на Пленума на ВСС, недвижим имот, намиращ се в гр. Ш., на ул. „ С... ” № ..., състоящ се от: Поземлен имот с площ от 2 341 кв. м., Сграда /Съдебна палата/ със застроена площ от 940 кв. м. на четири етажа и сграда /гараж/ със застроена площ от 30 кв. м. със съответните идентификатори и граници, съгласно Акта за публична държавна собственост № 2236.

При така възприетата фактическа обстановка, въззивът прави следните правни изводи:

Предявен е иск с правно осн.чл. 49 от ЗЗД.

От приетите фактически обстоятелства, въззивният състав намира, че са установени и доказани всички елементи от състава на чл. 49 от ЗЗД, обуславящо основателност на исковата претенция по същество: вреди, причинени на пострадалия; вредите да са причинени от лице, на което отговорният по чл. 49 от ЗЗД е възложил някаква работа; вредите да са причинени при или по повод изпълнението на тази работа и натовареното с работата лице да има вина за причинените вреди.

Безспорно са доказани причинени на ищцата вреди – счупването на лява китка, съпроводените с това преживявания, болки и неудобства както във физическо, така и във психическо отношение, установено от обсъдените по-горе доказателства.

Съгласно чл. 130а, ал. 1 и ал. 2, т. 6 от Конституцията Висшият съдебен съвет, чрез Пленума на ВСС, управлява недвижимите имоти на съдебната власт и в качеството си на такъв орган, с горещитираното решение от 09.03.2017 г. на основание чл. 130а, ал. 2, т. 6 от Конституцията на РБ, чл. 387 и чл. 388, ал. 1 от ЗСВ, във връзка с § 83, ал. 1 от ПЗР към ЗИД на ЗСВ е възложил стопанисването на предоставените на Пленума на ВСС недвижими имоти- публична държавна собственост в Апелативен район -В..., сред които и процесната съдебна палата (т. 12 , раздел VI, т. 2 от решението), възложена за стопанисване на административния ръководител - председател на Окръжен съд – Ш..

Видно от представения акт за публична държавна собственост от 25.09.2009 г., графа 10, правата на управление на сградата на съдебната палата в гр. Ш., са предоставени на

Министъра на правосъдието, като в графа 13 е записано: „На осн. чл. 73 от ЗДС, в гр.10 (предоставени права за управление) се вписва Висш съдебен съвет – чл. 387 от Закона за съдебната власт“.

На осн.чл. 26, ал. 1 от ЗДС, поддържането и текущите ремонти на имотите държавна собственост, предоставени под наем или за ползване, се извършват от наемателите или ползвателите за тяхна сметка.

Предвид изложеното по-горе, именно ВСС е надлежният ответник по предявения иск с правно осн.чл. 49 от ЗЗД, като орган управляващ недвижимите имоти на съдебната власт, в т.ч. Съдебната палата в гр. Ш..

Съгласно задължителните тълкувания в т. 6 от ППВС № 7/30.12.1959 г. отговорността на лицата, които са възложили другиму извършването на някаква работа, за вредите причинени при или по повод на тази работа, е за чужди противоправни и виновни действия и бездействия и тази отговорност има гаранционно-обезпечителна функция. В случая ищцата е ангажирала отговорността на ответника, в качеството му на орган, който управлява недвижимите имоти на съдебната власт, на основание чл. 49 ЗЗД, за причинените ѝ на 06.02.2020 г. неимуществени вреди от падане на рампата за хора с увреждания, водеща към входа на сградата, спъвайки в небезопасени и непочистени плочи в основата на рампата. Поради това и доколкото изпълнителят (комуто ВСС е възложил стопанисването на сградата, включващо поддържането на сградата и прилежащия терен, вкл. стълбището пред централния вход и рампата за хора с увреждания, не е изпълнил задълженията си по осигуряване на безопасна среда за придвижване на гражданите, то ВСС следва да поеме отговорността за причинените вреди, като възложител на работата.

В случая субект на отговорност е ВСС, тъй като той отговаря за бездействието на служителите, на които е възложил дейността по поддържането на сградата, доколкото е безспорно установено, че в деня на увреждането се е почиствал централния вход, но не и рампата за придвижване на хора с увреждания, като с оглед самото местоположение на рампата, обледяването ѝ през зимния сезон, наклонеността ѝ, наличието на тези две плочи, които са леко хлъзгави (св. Т.), не са предприети каквито и да било действия по обозначаване на тези опасности, респ. ограничаване/забраняване преминаването през рампата.

В тази насока възраженията на ответника, както и на третото лице помагач, че с оглед снеговалежа е почиствена част от централния вход, а ищцата е тази, която, като е избрала непочистения достъп чрез рампата за увреждания, е поставила сама себе си в риск, обуславящо освобождаване ответника от отговорност, респ. неоснователност на иска, съдът приема за неоснователни.

Неизползването на стълбищата, като алтернативен подход към входа на сградата, неограничен/забранен за ползване, не може да се вмени във вина на ищцата. Макар по принцип изградената рампа да е с предназначение улесняване на достъп на хората с увреждания, тя не препяства преминаването и на други лица по нея. В този смисъл е и

разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от действащата към 06.02.20 г. НАРЕДБА № 4 от 1.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания (отм. 13.03.2021 г.): „, (1) С наредбата се определят изискванията при проектирането, изпълнението и поддържането на строежите (елементите на урбанизираната територия и на сградите и съоръженията) за осигуряване на достъпна архитектурна среда за цялото население, като се отчитат и специфичните нужди на хората с намалена подвижност, в т.ч. на хората с увреждания“. Още повече, че в заснежено време, предвид наличието на парапет, гражданинът, посещаващ сградата, може да избере подходящия за него път. Установено е по делото, че това е обичайния маршрут на ищцата, това е пътят, по който тя обичайно е минавала, за да влезе в съдебната палата, във връзка с упражняване на адвокатската си професия.

Безспорно е, че тази рампа също е подход към входа на сградата и не е била почистена, не е било поставено обозначение (по подходящ за целта начин) че при преминаване по нея съществува опасност от подхлъзване, съответно не е било ограничено преминаването по нея. Още повече, че процесните две плочи, върху които е станал инцидентът различни от всички останалите по рампата, гранитни, но леко хлъзгави отгоре (което се установява и от коментирания по-горе показания на свидетелите, в това число и на „Управителя сгради“ при ОС-Ш., като в тази връзка съдът не кредитира показанията на св. Гайдарджиева – не само като заинтересована, предвид дейността ѝ като строителен надзор при изпълнението, но и като изолирани и в противоречие с останалите свидетелски показания), очевидно не само не са били в съответствие със специалните изисквания на подобен род съоръжения, съгласно действащата към 06.02.2020 г. Наредба № 4/01.07.2009 г., и в частност чл. 16, ал. 1, т. 7 и 8, но и са били неподходящи за дъжд, снежна покривка и др. - всичко това, в съвкупност, изискващо съответно по-голямо внимание и предприемането на по-строги и ограничителни мерки за осигуряване от страна на третото лице помагач безопасното ползване на съоръжението (рампата), особено във време като процесното – снеговалеж.

С оглед на това не може да се приеме, че преминавайки през рампата, ищцата е причинила, респ. съпричинителя вредоносния резултат, обуславящо извод на неоснователност на възраженията в тази насока на ответника, и на третото лице-помагач.

Предвид така изложеното, съдът приема за доказана и причинно следствената връзка между претърпяната от ищцата вреда и бездействието от страна на лицата, на които е възложено стопанисването на сградата, съответно отговорността по нейното почистване, почистване на подстъпите към входа ѝ и тяхното обезопасяване.

По възражението за съпричиняване, освен горепосоченото, съдът съобрази и следното:

Съпричиняването има обективен характер, като от значение е единствено наличието на такава обективна причинно-следствена връзка, а е ирелевантно субективното отношение /вината/ на пострадалия - в този смисъл т. 7 от ППВС № 17/18.11.1963 г. Приносът на

пострадалия следва да бъде доказан по категоричен начин, при условията на пълно и главно доказване, от страната, която го е въвела. Изводът за наличието на съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД не може да почива на предположения, а следва да се основава на доказани по несъмнен начин конкретни действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно е способствал за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки неговото настъпване. За да е налице принос на увредения към настъпване на увреждането е необходимо пострадалото лице със своето поведение да е създавало предпоставки за настъпването на вредите или да е допринесло за механизма на увреждането, извършеното от пострадалия действие, респ. въздържането от такова, в своята конкретика да се намира в пряка причинна връзка с вредата, т.е. тя да е негово следствие, каквато в настоящия случай, предвид изложените по-горе доводи, не се установява.

В настоящия случай би било налице съпричиняване в резултата от страна на ищцата, ако на мястото на инцидента е било поставено надлежно, подходящо обозначение, че там съществува опасност от подхлъзване или е било ограничено преминаването в тази връзка през рампата, но въпреки това пострадалата е решила на свой риск да премине, знаейки за опасността.

Предвид изложените доводи и съображения предявеният иск по чл. 49 от ЗЗД е основателен по същество и следва да бъде уважен.

В тази връзка и с оглед задълженията на въззивната инстанция, съдът я намира за неоснователно възражението във въззивната жалба, че установеното от показанията на св. Г. Т., касаещи както самото почистване пред сградата, така и предприетия от ищцата начин на преминаване през рампата за хора с увреждания, обосновава извод, че задължението на третото лице помагач по поддържане и почистване е било изпълнено и съответно не са налице основанията за ангажиране отговорността на ответника по чл. 49 във вр. с чл. 45 на въззивниците. Не налице и твърдяното във въззивната жалба на ВСС случайно събитие „и то именно като резултат от поведението на самата ищца относно избора или удобството същата да премине през небезопасен участък“ – по тези доводи съдът изложи по-горе своите съображения.

Действително показанията на свидетелката установяват една изключително добра, стриктна и действаща организация на почистване и осигуряване на достъп до сградата през централния вход, в това число и по време на снеговалеж - начина на организация и разпределение на почистващите, използваните средства, машини и съръжия, която принципна организация в случая обаче е неотносима към спора, доколкото, както бе посочено по-горе, въпреки ненадеждният подход по рампата към входа в заснежено време, с оглед и хлъзгавостта на процесните две плочи (така и според показанията на св. Тодорова) не е направеното неоходимото за уведомяване на гражданите с указания за опасност, респ. указания за неизползването на този подход, и именно неизпълнението на това задължение е довело до процесния инцидент и увреда на ищцата.

Неоснователно е и възражението, че снеговалежът на 06.02.2020 г. представлявал

непреодолима сила – няма данни снеговалежът да е бил обилен, снежната покривка е била около 7 см и наличието на такъв снеговалеж не е пречка да се предприемат горепосочените мерки за безопасен достъп.

По отношение на размера:

Според установената съдебна практика съобразно критерия за справедливост, установен в чл. 52 от ЗЗД, при определяне на обезщетението за неимуществени вреди, следва да се имат предвид обективно съществуващите обстоятелства във всеки конкретен случай: видът, характерът и степента на констатираното увреждане и състоянието на пострадалия; начинът на извършване на увреждането; видът и начинът на провежданото лечение, неговата продължителност; болките и страданията, претърпени, както при причиняване на увреждането, така и при провеждане на лечението през всичките му етапи; отстранени ли са травмите или има остатъчни явления; периода на загуба на двигателна способност; психическата травма, както при причиняване на увреждането, така и впоследствие; възрастта на увредения; дали ли е намалена трудоспособност, степен на възстановяване, прогноза на отшумяване на уврежданията и др. Наред с тези обстоятелства при определяне размера на обезщетението следва да бъде взета предвид и икономическата конюнктура в страната към момента на увреждането.

Предвид фактическата установеност по делото и горните критерии, съдът съобразява по отношение на ищцата, възрастта ѝ, характера на упражняваната от нея професия, предвид мястото на травмата, видът, характерът и тежестта на полученото увреждане, негативното отражение на инцидента в психологически и емоционален план по време на травмата и след това, продължителността на лечението, времето, през което е била затруднена да се обслужва самостоятелно, което безспорно е довело до дискомфорт и затруднения в ежедневието, при това на цялото семейство, степента на възстановяване към настоящия момент и остатъчните явления, които се приеха за установени въз основа показанията на св. Борисов и заключението на вещото лице, отчитайки здравословното състояние и двигателна активност на Б. преди и след инцидента, както и преживените неудобства – в битовия живот (домакинство, грижа за семейството), в професията – свързана основно с работа на компютър, както и икономическата конюнктура в страната към момента на инцидента.

Неимуществените вреди, макар да имат стойностен еквивалент, са в сферата на субективните преживявания на пострадалия, затова за тяхното определяне имат значение различни обстоятелства. На обезщетяване подлежат не само съзнаваните болки, страдания и неудобства, причинени от увреждането и явяващи се пряка и непосредствена последица от него, но и самото понасяне на увреденото състояние. В този смисъл са и дадените разяснения в ППВС 4/1968 г.

Травмата е определена от вещото лице като такава, причинила трайно затрудняване движенията на лявата ръка, със среден срок на възстановяване около 3.5 – 4.5 месеца. Установено е, че счупването ѝ е причинило силни болки, както в момента на счупването (св. Йо.: тя се беше хванала за ръката: “Адски много ме заболя ръката”), така и в последствие, особено в т.н. остър период от около 30 дни (СМЕ, св. Б.), както и по време на

възстановяване от около 6 месеца, с намаляваща интензивност (СМЕ). Касае е се за характерно счупване, при което, дори и след възстановяването, в областта на счупването при студено и влажно време и при по-тежък физически ищцата ще има болки. За един период от около 5-6 месеца животът на ищцата е променен, особено в началото, в периода на обездвижване, семейството се е принудило да търси помощта на голямата дъщеря за да помага и на майка си (която не можела да се обслужва самостоятелно) и в домакинството, ищцата е преустановила своите активни двигателни дейности – фитнес и народни танци, затруднено е било упражняването на адвокатската ѝ професия, за което, при неотложни случаи, няколко пъти, за да си вземе „някакви спешни дела“, била подпомагана от съпруга си, който я придружавал до съда (св. Б., св. Йо. – видяла ищцата с обездвижена ръка в съда). Обездвижването на ръката с ортеза е било съпроводено с подуване и допълнителен дискомфорт, довело до трудности по време на в съня (не можела да спи, не можела да се завърти – предвид и поставената ортеза), приемала болкоуспокояващи.

При тези обстоятелства, стойността на претърпяните от ищцата неимуществени вреди съдът определя в размер на 7 000 лв., съобразно изискванията на чл. 52 от ЗЗД, като намира, че не са налице предпоставките по чл. 51, ал. 2 от ЗЗД за намаляване на обезщетението, тъй като остана недоказано релевираното от ответника възражение за съпричиняване на вредоносния резултат, обсъдено по-горе.

Ползването на болничен от ищцата само за 14 дни не може да се преценява като самостоятелно доказателство за минимален размер на обезвреда, предвид както упражняваната свободна професия от ищцата, така и с естеството на професионалните ѝ задължения, с оглед и събраните гласни доказателства и заключението на СМЕ, поради което възраженията в тази насока съдът приема за неоснователни. Тъй като не се касае за продължителен оздравителен период с по-сериозни последствия, съдът определя като паричен еквивалент за цялостна обезвреда сумата 7 000 лв., а не повече, съобразно установената съдебна практика в подобни случаи.

Искът е предявен като частичен, за сумата 1000 лв., в какъвто и размер следва да бъде уважен, ведно със законната лихва от деня на инцидента (чл. 84, ал. 3 от ЗЗД).

Доколкото се касае за частичен иск, не подлежи на обсъждане (предвид възраженията в жалбата на ответника) възприетия от първоинстанционния съд размер на пълно обезщетение, тъй като от една страна мотивите на съдебното решение не подлежат на обжалване, от друга – съгласно задължителното тълкуване, дадено с т. 2 от ТР № 3/2016 от 22.04.2019г. по тълк.дело № 4/2016 на ОСГК, ВКС „решението по уважен частичен иск за парично вземане се ползва със на пресъдено нещо относно правопораждащите факти на спорното субективно материално право при прядевен в друг исков процес за защита на вземане за разликата до пълния размер на обезщетението, но не и за разликата до заявения пълен размер на вземането. В хипотезата на уважен частичен иск останалата част от вземането може да съществува, но е възможно и да не съществува. Обективните предели на СПН на положителното съдебно решение се изчепват с предмета на делото... в последващ исков процес за остатъка от вземането е недопустимо да се спори относно основанието на

вземането и правната му квалификация“.

В тази връзка посочването в диспозитива на решението, че уваженият размер – „1000 лв., представляваща обезщетение за причинените на 06.02.2020 г. неимуществени вреди, предявена като частичен иск от 3000 лв“ е техническа грешка, която следва да бъде поправена от първоинстанционния съд по реда на чл. 247 от ГПК.

Предвид уважаване на главния иск, съдът не дължи произнасяне по евентуалния иск по чл. 50 от ЗЗД.

Районният съд е достигнал до същия краен резултат, поради което и решението му следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

С оглед неоснователността на жалбите разноси на въззивниците не се следват. Въззиваемата не е претендирала разноси за въззивната инстанция.

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 126/23.03.2022 г., постановено по гр.д.№ 1110/2021 година по описа на ТРС като правилно и законосъобразно..

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____